

6.7.2009

0796Y0163

Viite / Hänvisning

Koitereen säännöstelyn seurantaryhmän kokous 8.6.2009 klo 10–12
Ilomantsi, kunnanvirasto, Väinölä

Asia / Ärende

MUISTIO

Läsnä:

Veli-Matti Kaijomaa
Raimo Maksimainen
Kyösti Ikonen
Eero Hämäläinen
Heikki Pönkkä
Eila Piippo
Mikael Tervaskanto
Seppo Lehtinen
Helena Åström
Teppo Linjama
Janne Kärkkäinen

Pohjois-Karjalan TE-keskus
Koitereen kalastusalue
Ilomantsin kunta, ympäristölautakunta
Kivilahden kyläyhdistys
Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri / PKLTY
Ilomantsin kunta, kunnanhallitus
Vattenfall Sähköntuotanto Oy
Huhuksen kyläyhdistys
Pohjois-Karjalan ympäristökeskus
Pohjois-Karjalan ympäristökeskus, sihteeri
Pohjois-Karjalan ympäristökeskus, puheenjohtaja

1. Puheenjohtaja Janne Kärkkäinen avasi kokouksen.
2. Edellisen kokouksen muistioon ei ollut huomautettavaa.
3. Janne Kärkkäinen tarkasteli Koitereen säännöstelyn mittareita sekä säännöstelyn suositusten toteutumista loppuvuonna 2008 ja alkuvuonna 2009.

Suositus 1: Talven ja kevään vedenkorkeudet

Todettiin, että talvella 2008-2009 Koitereen vedenkorkeus oli hyvällä, säännöstelysuosituksen mukaisella tasolla. Keväämmällä vedenkorkeus laski ja oli lyhyen aikaa alimmillaan tasolla NN+142,10 m. Mikael Tervaskanto kertoi, että vedenkorkeuden suurehko alenema keväällä johtui voimalaitoskoneiston tuloputken tiivisteremontista, joka onnistui parhaiten matalalla vedellä. Keskustelussa tuli esille, että alustavien, Joensuun yliopiston tuottamien tutkimustulosten mukaan siian kuluneen talven mätikuolleisuus näyttää suurelta kahteen edellisvuoteen verrattuna.

Ryhmässä keskusteltiin siian viimetalvisen mätikuolleisuuden ja vedenkorkeuden aleneman välisestä yhteydestä. Ryhmässä oli hieman erilaisia näkemyksiä siitä, kuinka suuri merkitys siian mätikuolleisuudella ja kahta edellisvuotta voimakkaammalla vedenkorkeuden kevätkuopalla on

ollut. Ryhmässä oltiin yksimielisiä siitä, että siian mäti- ja poikastutkimusta kannattaa jatkaa. Siikatutkimuksen jatkosta päätettiin sopia seurantaryhmän syksyn kokouksessa. Kevään 2009 vedenkorkeus oli reilut 30 cm alempana kuin vuonna 2008 ja reilut 60 cm alempana kuin vuonna 2007.

Suositus 2: Alkukesän vedenkorkeudet

Todettiin, että alkukesän vedenkorkeuden tavoiteputki on saavutettu hyvin ja että vedenkorkeus on näillä näkymin saavuttanut kesän huippunsa kesäkuun alussa. Mikael Tervaskanto totesi, vedenkorkeutta on tarkoitus vähitellen laskea kesän kuluessa säännöstelysuositusten mukaisesti. Heikki Pönkkä totesi, että tänä alkukesänä vedenkorkeudet olivat hyvällä tasolla vesilintujen pesinnän kannalta, mutta säät eivät muuten ole olleet suotuisia pesinnälle. Vesilintujen pesintä alkaa keskimäärin noin kaksi viikkoa jäiden lähdöstä. Todettiin, että Koitereella jäät lähtivät tänä vuonna 9.5. voimakkaan tuulen seurauksena hieman yllättäen.

Suositus 3: Loppukesän vedenkorkeudet

Vuoden 2009 loppukesän vedenkorkeuksia tarkastellaan syksyn kokouksessa.

Suositus 4: Loka-joulukuun vedenkorkeudet

Mikael Tervaskanto kertoi, että loppusyksyllä 2008 Pamilon voimalaitoksella oli noin kuukauden kestänyt toimintahäiriö, jonka takia vedenpinta nousi Koitereella. Loppuvuosi myös oli runsasvetinen. Todettiin, että suositus toteutui hyvin vuonna 2008. Vedenkorkeus nousi vain muutamiksi päiviksi yli suositusrajan NN+143,85m.

Suositus 5: Rantojen suojaus

Mikael Tervaskanto kertoi, että Tyrjänsaarella on tehty eroosiosuojauksia aiemman suunnitelman mukaan. Muiden suojausten osalta Tervaskanto totesi, että niiden toteutus on viivästynyt mm. omistus- ja kaava-asioiden takia. Pamilon edustaja kartoitti pahimmat eroosiokohteet sekä kaatuvat puut ja kannokot keväällä 2009. Kantojen poistoa suunnitellaan tehtäväksi ensi talven aikana. Eroosiosuojausten toteuttaminen etenee aiemman suunnitelman mukaisesti.

Suositus 6: Kantojen ja muun puuaineksen poisto

Etenee vanhan käytännön mukaisesti.

Suositus 7: Rantojen siivous

Keskustelussa tuli esille, että Koitereella on tehty laaja rantojen siistimisprojekti. Myös rantautumispaikat on siivottu.

Suositus 8: Kalakantojen hoito ja kalastus

Raimo Maksimainen kertoi, että talvella on tehty koenuottauksia ja että muikkusaaliit ovat olleet kohtalaisia. Koitereeseen on istutettu kolmevuotiaita taimenia muutetun siikaistutusveloitteen mukaisesti. Todettiin myös, että Koitereella ja Koitajoella elää samaa siikakantaa.

Suositus 9: Veneväylien ja karikoiden merkitseminen

Janne Kärkkäinen kertoi, että Koitereella venevalkamien tuloväylät on tutkittu ja suunniteltu kaikkien muiden paitsi Hienjokisuun valkaman osalta. Kärkkäinen totesi, että Ilomantsin kunta on esittänyt, että Koitajoen veneväylä purettaisiin. Kunta on todennut, että sillä ei ole resursseja väylä kunnossapitoon. Kärkkäinen sanoi, että valtion on vaikea edistää veneväylien rakentamista muualla vesistöissä, jos samalla toisaalla lähistöllä puretaan valtion rakentamia väyliä. Asiaa keskusteltiin, ja ryhmä oli yksimielinen siitä, että Koitajoen väylää ei pidä purkaa ja että Koitereella kannattaa edelleen jatkaa väylien merkitsemis- ja kartoitustyötä. Eila Piippo lupasi ottaa asian esille kunnan teknisen lautakunnan kokouksessa ja tarvittaessa kunnanhallituksessa.

Suositus 10: Koitereen kalastus- ja veneilykartan uusintapainos

Raimo Maksimainen kertoi, että uusintapainokselle haetaan edelleen sponsoreita, ja että hanke saadaan luultavasti toteutettua syksyllä 2009.

Suositus 11: Vedenkorkeuksien yleisöasteikoiden perustaminen

Janne Kärkkäinen kertoi, talvella tarkistettiin ja korjattiin yleisöasteikot.

Suositus 12: Virkistyskäytön ohjaus

Seppo Lehtinen kertoi, että Lammassaaren kaikki kuusi suunniteltua nuotiopaikkaa ovat valmistuneet. Virkistyskäytön ohjaus etenee vanhan käytännön mukaan.

Suositus 13: Tiedottaminen

Sovittiin, että kerrotaan Koitereen säännöstelystä ja säännöstelyn kehittämisen seurannasta Ilomantsin toritapahtuman yhteydessä keskiviikkona 15.7. Koitereen kalastusalueen infopisteellä. Paikalle luvattiin ainakin Vattenfallin ja ympäristökeskuksen edustus. Sovittiin lisäksi, että ympäristökeskus tekee tapahtumaa varten esittelylehtisen, jossa kerrotaan Koitereesta ja säännöstelyn kehittämistyöstä. Ympäristökeskus on yhteydessä Mikael Tervaskantoon ja Toivo Korhosen lehtisen laadinnan yhteydessä.

Suositus 14: Suositusten täytäntöönpanon ja vaikutusten seuranta

Todettiin, että asia etenee suunnitellusti.

Suositus 15: Vesiluonnon ja linnuston tilan seuranta

Heikki Pönkkä tekee myös tänä kesänä linnuston seurantaa Koitereella, ensin kesäkuun alkupuolella ja toisen kerran elokuussa. Linnustoseurantaa jatketaan yhteensä viisi vuotta, minkä jälkeen seurannasta tehdään laajempi raportti, jossa arvioidaan säännöstelyn vaikutuksia linnustoon.

Suositus 16: Laajennettu vedenlaadun seuranta

Teppo Linjama esitteli lyhyesti Koitereen vedenlaadun tarkkailutuloksia. Kokonaisfosforipitoisuudessa ei ole ilmennyt suuria eroja viiden tarkkailussa olevan ranta-alueen ja pitkäaikaisessa seurannassa olevan Juuansaaren syvänteen välillä. Seuraavassa kokouksessa tarkastellaan Koitereen pH:n kehitystä.

Suositus 17: Säännöstelysuositusten vaikutukset alapuoliseen vesistöön tutkitaan

Janne Kärkkäinen kertoi, että edellisessä kokouksessa keskusteltu Siikavaaran yksityistien asia on yhä ympäristökeskuksen työlliställä. Pamilon remonttiaikataulun osalta Mikael Tervaskanto täsmänsi edelliskokouksessa esitettyyn, että laitoksen ykköskoneisto remontoidaan aikaisintaan vuonna 2011.

Suositus 18: Selvitys Koitereen muikkukannoista

Muikkututkimus on jatkunut Joensuun yliopiston toteuttaman tutkimushankkeen puitteissa. Samassa hankkeessa on tutkittu myös Koitereen siikakantaa.

Suositus 19: Kalojen elohopeapitoisuuksien tutkimus ja seuranta

Keväällä on tarkoitus tehdä elohopeatutkimus kuhan ja hauen osalta Vattenfallin velvoitteena. Tutkimuksen tuloksia yritetään saada syksyn kokoukseen. Edellinen tutkimus on tehty noin kymmenen vuotta sitten.

Suositus 20: Selvitys veden nousemisesta jäälle

Teppo Linjama esitteli Koitereen jääseurannan tuloksia kahden viime talven osalta. Alustavien tulosten mukaan Koitereella vettä on ollut vähemmän jäällä kuin esimerkiksi vertailujärvenä ollella Ilomantsinjärvellä.

Suositus 21: Selvitys tulvavesien padottamisen vaikutuksista

Pohjois-Karjalan ympäristökeskus tekee selvityksen tulvavesien pidättämisestä Koitereeseen kesän kuluessa.

Suositus 22: Muut mahdolliset lisäselvitykset tai -tutkimukset

Ei ilmennyt muita lisäselvityksiä tai -tutkimuksia.

4. Muut asiat

Janne Kärkkäinen kertoi, että Lylykosken pohjapatoa ei ole päästy rakentamaan Koitejoen suurten virtaamien takia, mutta tarkoitus on yrittää myöhemmin kesällä uudelleen.

Mikael Tervaskanto kertoi Pamilon 7-padon viimekesäisestä painuman injektoinnista ja myöhemmistä koekairauksista. Vattenfall seuraa tiiviisti padon tilannetta.

Muistutettiin vielä, että Koitereen säännöstelyn kehittämishanketta ja sen seuranta- toimintaa esitellään Ilomantsin toritapahtuman yhteydessä 15.7.

5. Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään Ilomantsin kunnanvirastolla Sampolassa maanantaina 23.11.2009 klo 10.

6. Kokous päätettiin noin kello 12.

Joensuussa 6.7.2009

Teppo Linjama
sihteeri

Janne Kärkkäinen
puheenjohtaja